

EURÓPSKA KOMISIA

V Bruseli, 18.5.2011
KOM(2011) 275 v konečnom znení

2011/0129 (COD)

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov

{COM(2011) 274}

{COM(2011) 276}

{SEC(2011) 580}

{SEC(2011) 581}

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Tento návrh je súčasťou legislatívneho súboru, ktorého cieľom je posilniť práva obetí v EÚ a ktorý tiež zahŕňa dva ďalšie prvky: oznámenie o posilnení práv obetí v EÚ a návrh nariadenia o vzájomnom uznávaní ochranných opatrení v občianskych veciach.

Európska komisia na základe Štokholmského programu a svojho pracovného programu¹ určila ochranu obetí trestných činov a vytvoreniu minimálnych noriem za strategickú prioritu². Tieto dokumenty určujú obetiam vysoké postavenie v agende EÚ a pevne stanovujú potrebu a úmysel vytvoriť integrovaný a koordinovaný prístup k obetiam v súlade so závermi Rady SVV z októbra 2009³.

Európska únia si stanovila cieľ zachovať a rozvíjať priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorého základným kameňom je princíp vzájomného uznávania rozsudkov a iných rozhodnutí súdnych orgánov prijatých v občianskych a trestných veciach v rámci Únie. Cieľom správy Komisie o občianstve z 27. októbra 2010⁴ je odstrániť prekážky vykonávania práv občanov prostredníctvom posilnenia práv jednotlivcov, zaručených na úrovni EÚ. Posilnenie práv obetí, spolu s posilnením procesných práv podozrivých alebo obvinených osôb v trestných konaniach tomuto prístupu zodpovedá.

Európska únia už v súvislosti s právami obetí v trestnom konaní konala prostredníctvom rámcového rozhodnutia Rady 2001/220/SVV z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní. Aj keď bol v tejto oblasti dosiahnutý určitý pokrok, ciele stanovené v rámcovom rozhodnutí Rady neboli v plnej miere uskutočnené.

Európsky parlament tiež vyzval Radu, aby prijala komplexný právny rámec, ktorý by obetiam trestných činov poskytoval najširšiu možnú ochranu⁵. V uznesení z 26. novembra 2009⁶ o odstránení násilia páchaného na ženách vyzval Parlament členské štáty, aby zlepšili vnútroštátne právne normy a politiky na boj proti všetkým formám násilia páchaného na ženách a konali s cieľom odstrániť príčiny násilia páchaného na ženách, prinajmenšom prostredníctvom použitia preventívnych opatrení, a vyzval Úniu, aby garantovala právo na pomoc, ochranu a podporu všetkým obetiam násilia. Vo vyhlásení č. 19 priloženom k protokolom k Zmluve o fungovaní Európskej únie sa členské štáty vyzývajú, aby prijali všetky opatrenia, ktoré sú potrebné na predchádzanie a odstránenie týchto trestných činov, ako aj na podporu a ochranu obetí.

Justičná spolupráca v trestných veciach v Únii je založená na princípe vzájomného uznávania rozsudkov a súdnych rozhodnutí. Vzájomné uznávanie môže účinne fungovať len v duchu dôvery, pričom nielen justičné orgány, ale aj všetky zainteresované strany v trestnoprávnom

---

¹ Ú. v. EÚ C 2010 115/01, KOM(2010) 171.

² KOM(2010) 623.

³ 2969. zasadnutie Rady pre SVV, 23.10.2009, 14936/09 (Presse 306).

⁴ Správa o občianstve EÚ za rok 2010 – Odstránenie prekážok vykonávania práv občanov EÚ, KOM(2010) 603 v konečnom znení.

⁵ Uznesenie Európskeho parlamentu zo 7. mája 2009 o rozvoji oblasti trestného súdnictva v Európskej únii (INI/2009/2012).

⁶ P7_TA(2009)0098.

konaní, ako aj všetky strany, ktoré v ňom majú oprávnený záujem, môžu dôverovať adekvátnosti pravidiel každého členského štátu a dôverovať ich riadnemu uplatňovaniu. Pokiaľ obeť trestných činov nepodliehajú rovnakým minimálnym normám v celej EÚ, môže byť takáto dôvera znížená kvôli obavám vyplývajúcim zo zaobchádzania s obeťami alebo z odlišností v procesných pravidlách.

Spoločné minimálne pravidlá by preto mali viesť k vyššej dôvere v systémy trestného súdnictva všetkých členských štátov, čo by následne malo viesť k efektívnejšej justičnej spolupráci v atmosfére vzájomnej dôvery, ako aj k podpore kultúry rešpektovania základných práv v Európskej únii. Mali by tiež prispieť k zníženiu prekážok voľného pohybu občanov, keďže tieto spoločné minimálne pravidlá by sa mali uplatňovať na všetky obeť trestných činov.

Súlad s inými politikami a cieľmi Únie

Cieľom tohto návrhu je zaistiť, aby boli rešpektované potreby obetí trestných činov, ktoré majú široký rozsah a zasahujú do niektorých iných oblastí politik EÚ. Predovšetkým ochrana práv obetí je zásadnou časťou spektra politik a nástrojov EÚ v súvislosti s obchodovaním s ľuďmi, sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním detí, násilím páchaným na ženách, terorizmom, organizovaným zločinom a presadzovaní právnych predpisov pri dopravných priestupkoch.

Návrh bude rozvíjať a dopĺňať existujúce nástroje, predovšetkým smernicu Rady 2011/36/EÚ o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania⁷, smernice Rady o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii⁸, o ktorej sa v súčasnosti rokuje, alebo rámcového rozhodnutia Rady 2002/475/SVV o boji proti terorizmu⁹, zmeneného a doplneného rámcovým rozhodnutím Rady 2008/919/SVV z 28. novembra 2008¹⁰. Ustanoví minimálne normy pre práva obetí, čím sa zlepší všeobecné prostredie ochrany obetí v právnych normách a politikách EÚ. Konkrétne nástroje v súvislosti napríklad s teroristickými činmi, sexuálnym zneužívaním a sexuálnym vykorisťovaním detí a detskou pornografiou riešia špecifické potreby niektorých skupín obetí uvedených typov trestných činov. Tento návrh stanoví horizontálny rámec na riešenie potrieb všetkých obetí trestných činov, bez ohľadu na druh trestného činu alebo okolností alebo miesto, kde bol vykonaný. Ustanovenia uvedené v tomto návrhu sú v súlade s prístupom, sledovaným v uvedených oblastiach politik.

Táto smernica neovplyvní ustanovenia uvedené v iných aktoch EÚ, ktoré riešia osobitné potreby obzvlášť zraniteľných obetí cielenejším spôsobom. Predovšetkým dospelým obetiam obchodovania s ľuďmi sú určené opatrenia ustanovené v smernici rady 2011/36/EÚ, ktoré zodpovedajú opatreniam ustanoveným v článkoch 12, 20 písm. b), 21 ods. 3 písm. a), c), d) tejto smernice. Detským obetiam obchodovania s ľuďmi sú určené opatrenia ustanovené v smernici rady 2011/36/EÚ, ktoré zodpovedajú opatreniam ustanoveným v článkoch 12, 20, 21 ods. 2 písm. a), b), c), 21 ods. 3 a 22 tejto smernice. Detským obetiam sexuálneho zneužívania a detskej pornografie sú určené opatrenia ustanovené v smernici rady [...]/[...]/EÚ, [o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti

⁷ Ú. v. EÚ L 101, 15.4.2011, s. 1.

⁸ Ú. v. EÚ L [...]

⁹ Ú. v. ES L 164, 22.6.2002, s. 3.

¹⁰ Ú. v. EÚ L 330, 9.12.2008, s. 21-23.

detskej pornografii], ktoré zodpovedajú opatreniam ustanoveným v článkoch 12, 20, 21 ods. 2 písm. a), b), c), 21 ods. 3 a 22 tejto smernice.

Obetiam terorizmu sú určené zlepšené mechanizmy na objasnenie ich potrieb, informovanie o konaní a poskytovanie patričnej ochrany počas konaní. Podobne v prípade obetí dopravných nehôd a priestupkov, aj keď toto opatrenie podrobne nerieši všetky potreby týchto obetí, lepšie povedomie a zlepšené kultúrne prístupy právnikov spolu s patričnými hodnoteniami pomôžu zaistiť naplnenie ich potrieb, najmä pri zaobchádzaní pred kvalifikáciou konkrétneho trestného činu.

Okrem toho bude návrh pri riešení osobitných potrieb zraniteľných obetí v súlade s prístupom v prípade obetí obchodovania s ľuďmi, sexuálneho zneužívania a sexuálneho vykorisťovania detí a detskej pornografie.

Do budúcnosti sa predpokladajú opatrenia v súvislosti so špecifickými skupinami obetí, ako napríklad obeť terorizmu a organizovaného zločinu. Predovšetkým je potrebné analyzovať existujúce medzery v ochrane obetí terorizmu s cieľom zlepšiť postavenie týchto osôb v Európe.

Existujúce ustanovenia v oblasti návrhu

- Obchodovanie s ľuďmi: v tejto oblasti bola ochrana práv obetí zavedená v smernici Rady 2011/36/EÚ, vrátane špecifického zamerania na deti, ktoré sú obzvlášť zraniteľné voči obchodovaniu¹¹.
- Sexuálne zneužívanie a vykorisťovanie detí a detská pornografia: navrhovaná nová smernica rieši konkrétne potreby detských obetí týchto trestných¹².
- Program EÚ v oblasti práv dieťaťa, ktorý stanovuje hlavný cieľ prispôsobiť súdne systémy vo väčšej miere deťom. Negatívne skúsenosti detských obetí, ktoré sa zúčastňujú na trestných konaniach by sa mali minimalizovať a mala by im byť poskytnutá možnosť aktívne sa zúčastniť trestných konaní¹³.
- Smernica Rady 2004/80/ES o odškodňovaní obetí trestných činov, ktorej cieľom je uľahčenie prístupu k odškodneniu pre obeť trestných činov v cezhraničných situáciách¹⁴.
- Boj proti násiliu páchanému na ženách je strategickou prioritou Stratégie rovnosti žien a mužov 2010 – 2015 a je naň tiež zameraný program Daphne III¹⁵.
- Ochrana práv obetí teroristických činov¹⁶.

---

¹¹ Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2011/36/EÚ z 5. apríla 2011 o prevencii obchodovania s ľuďmi a boji proti nemu a o ochrane obetí obchodovania, ktorou sa nahrádza rámcové rozhodnutie Rady 2002/629/SVV.

¹² Návrh smernice o boji proti sexuálnemu zneužívaniu a sexuálnemu vykorisťovaniu detí a proti detskej pornografii, ktorou sa zrušuje rámcové rozhodnutie 2004/68/SVV.

¹³ Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Program EÚ v oblasti práv dieťaťa, KOM(2011) 60 v konečnom znení, 15.2.2011.

¹⁴ Smernica Rady 2004/80/ES z 29. apríla 2004 o odškodňovaní obetí trestných činov (Ú. v. EÚ L 261, 6.8.2004, s. 15).

¹⁵ Oznámenie Komisie Rade, Európskemu parlamentu, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Stratégia rovnosti žien a mužov 2010 – 2015, KOM(2010) 491 v konečnom znení.

2. VÝSLEDKY KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENIA VPLYVU

Pri konzultáciách boli dodržané normy Komisie. Experti z rôznych oblastí vrátane orgánov štátnej správy, orgánov presadzovania práva, mimovládnych organizácií, medzinárodných organizácií a univerzít sa zúčastnili na podrobných diskusiách o legislatívnych plánoch v rámci prípravy posúdenia vplyvu, ktoré tvorí prílohu k tomuto návrhu.

Komisia zadala externú štúdiu na podporu prípravy posúdenia vplyvu a ďalšia štúdia bolo zadaná s cieľom preskúmať možnosti v súvislosti s konkrétnym cieľom zaistiť, aby ochrana na základe ochranného príkazu nebola stratená, pokiaľ chránená osoba cestuje alebo sa presťahuje do iného členského štátu¹⁷. Boli tiež použité výsledky z dvoch prieskumov. Na externej štúdii spolupracovalo 384 zástupcov zo štátneho a mimovládneho sektora, pričom bolo doručených 119 odpovedí. V rámci projektu Victims in Europe (Obete v Európe)¹⁸ bolo doručených 97 odpovedí na dotazník o presadzovaní právnych predpisov a 218 odpovedí na organizačný dotazník.

Počas prípravy posúdenia vplyvu Komisia uskutočnila verejné konzultácie, otvorené všetkým občanom, ako aj mimovládny a štátny subjektom, aby mohli vyjadriť svoje názory na otázku, ktoré opatrenia by EÚ mala prijať na zlepšenie situácie obetí trestných činov. Komisii bolo do termínu uzávierky doručených 77 odpovedí.

Stretnutie akademických expertov, zástupcov mimovládnych organizácií a členských štátov sa uskutočnilo 18. až 19. februára 2010 a nasledovalo zasadnutie Justičného fóra 14. apríla 2010.

Okrem priamych konzultácií Komisia čerpala z množstva štúdií a publikácií¹⁹.

V rámci posúdenia vplyvu sa dospelo k záveru, že je potrebné nahradiť rámcové rozhodnutie z roku 2001 novou smernicou, ktorá bude obsahovať konkrétne povinnosti v súvislosti s právami obetí. V súvislosti s vykonávaním právnych noriem by mali byť prijaté praktické opatrenia na jeho uľahčenie. To by bol prvý krok v tejto oblasti, v ktorej sa predpokladajú ďalšie štúdie a opatrenia, predvšetkým v súvislosti s odškodňovaním obetí a poskytovaním právnej pomoci obetiam.

3. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU

Niekoľko ustanovení rámcového rozhodnutia Rady 2001/220/SVV o postavení obetí v trestnom konaní bolo zachovaných v pôvodnej podobe, alebo boli upravené len v rozsahu potrebnom pre zachovanie jasnosti prípravy návrhu. Napríklad články 9, 12, 14, 15, 16 a 25

---

¹⁶ Rámcové rozhodnutie Rady 2008/919/SVV z 28. novembra 2008, ktorým sa mení a dopĺňa rámcové rozhodnutie 2002/475/SVV o boji proti terorizmu, Ú. v. EÚ L 330, 9.12.2008, s. 21 – 23.

¹⁷ Hess Burkhard, „Feasibility Study: The European Protection Order and the European Law of Civil Procedure“. [doplniť referenciu].

¹⁸ APAV/Victim Support Europe, projekt „Victims in Europe“, 2009 (ďalej len „správa APAV“).

¹⁹ Pozri napr. správu APAV, The Implementation of the EU Framework Decision on the standing of victims in the criminal proceedings in the Member States of the European Union (Implementácia rámcového rozhodnutia EÚ o postavení obetí v trestnom konaní v členských štátoch Európskej únie), Lisbon 2009; Bulgarian Centre for the Study of Democracy, Project ONE: Member States' legislation, national policies, practices and approaches concerning the victims of crime (Projekt ONE: Legislatíva členských štátov, vnútroštátne politiky, postupy a prístupy v súvislosti s obeťami trestných činov), Sofia 2009.

návrhu smernice zodpovedajú článkom 3, 6, 9, 11 a 12 rámcového rozhodnutia. Uvedené poznámky sa zameriavajú na články, ktoré do rámcového rozhodnutia zavádzajú podstatné zmeny.

Článok 2 – Vymedzenie pojmov

Účelom tejto smernice je zaistiť, aby všetkým obetiam trestných činov v celej EÚ boli zaručené minimálne normy. Táto smernica predovšetkým ustanovuje, že podpora a ochrana musia byť poskytnuté rodinám obetí, keďže tieto osoby sú často trestným činom poškodené a môže im hroziť sekundárna viktimácia, ako aj viktimácia alebo zastrážovanie zo strany páchatel'a alebo jeho spolupáchateľov. Všetky ustanovenia v tejto smernici sa tiež uplatňujú na rodiny obetí, ktorých smrť bola spôsobená trestným činom. Tieto osoby majú konkrétne a oprávnené záujmy, presahujúce záujmy rodín obetí, ktoré prežili, a často sa uznávajú za zástupcov obete.

Články 3, 4, 5 a 6 – Právo na informácie a právo pochopiť a byť pochopený

Účelom článkov je zaistiť, aby obeť získali dostatočné informácie vo forme, ktorú dokážu pochopiť, aby boli schopné v plnej miere využiť svoje práva a aby mali pocit, že sa s nimi zaobchádza s rešpektom. Takéto informácie by mali byť dostupné od okamihu, keď obeť podá trestné oznámenie, ako aj pravidelne počas trestného konania a v závislosti od postupu v konaní. Obetiam by mali byť dostupné dostatočne podrobné informácie, aby sa mohli informovane rozhodnúť, či sa na konaní zúčastnia, ako aj o prístupe k ich právam, najmä pri rozhodovaní v otázke podania žiadosti o preskúmanie rozhodnutia nezačať trestné stíhanie.

Existuje viacero dôvodov, prečo by obeť mohli mať ťažkosti pri pochopení informácií poskytnutých štandardným písomným spôsobom. Obeť predovšetkým nemusí rozumieť jazyku, v ktorom sú informácie poskytnuté, alebo sa môžu vyskytnúť ďalšie faktory ako vek, vyspelosť, intelektuálne a emocionálne kapacity, úroveň gramotnosti a rôzne postihnutia napríklad zraku alebo sluchu, ktoré môžu obeť skomplikovať alebo úplne znemožniť pochopenie informácií. Informácie by preto v čo najväčšej možnej miere mali byť poskytnuté v mnohých formách, aby sa tieto faktory zohľadnili.

Článok 7 – Právo na prístup k službám podpory obetiam

Účelom článku je zaistiť, aby obeť mali prístup k službám podpory, ktoré poskytujú informácie a poradenstvo, emocionálnu a psychologickú podporu a praktickú pomoc, ktoré sú často kľúčové pri zotavení obetí, a pomáhajú im vyrovnáť sa s následkami trestných činov, ako aj s bremenom možného trestného konania.

Podpora by mala byť dostupná čo najskôr po spáchaní trestného činu bez ohľadu na to, či bol ohlásený. Takéto služby môžu byť obzvlášť dôležité v súvislosti s rozhodnutím obeť podať trestné oznámenie. Obeť si tiež podporu môžu vyžadovať počas trvania trestného konania, ako aj dlhodobo. Podporné služby môžu byť poskytované štátnymi alebo mimovládnyimi subjektmi a nemali by zahŕňať neprímerané procedúry a formality, ktoré by mohli obmedziť účinnosť prístupu k týmto službám. Podpora môže byť poskytnutá rôznymi spôsobmi ako napríklad osobné stretnutia, telefonicky alebo inými prostriedkami na diaľku s cieľom maximalizovať územnú distribúciu a dostupnosť služieb. Niektoré skupiny obetí vrátane obetí sexuálneho násillia, trestných činov súvisiacich s predsudkami ako napríklad násillia na ženách, rasovo motivovaného násillia a obeť terorizmu si často vyžadujú podporu špecialistov kvôli

zvláštnym charakteristikám trestného činu, ktorého obeťou sa stali. Pokiaľ je to možné, mali by tieto služby byť sprístupnené.

Aj keď poskytovanie podpory by nemalo závisieť na podaní trestného oznámenia obeťou, polícia alebo iné oprávnené orgány sú často v najlepšej pozícii, aby obeť poskytli informácie o možnosti podpory. Členské štáty sa preto vyzývajú, aby vytvorili patričné podmienky, aby bolo možné obeť sprostredkovať služby podpory obetiam vrátane zaistenia splnenia požiadaviek ochrany údajov.

Článok 8 – Právo obetí na potvrdenie ich oznámenia

Účelom článku je zaistiť, aby v prípade podania trestného oznámenia bolo obeť poskytnuté úradné potvrdenie, na ktoré sa pri budúcej komunikácii môžu odvolať.

Článok 9 – Právo byť vypočutý

Účelom článku je zaistiť, aby obeť mali možnosť počas trestného konania predložiť prvotné a doplnujúce informácie, názory alebo dôkazy. Úprava presného rozsahu tohto práva je ponechaná na vnútroštátne právne normy a môže siahať od základných práv na komunikáciu s príslušným orgánom a predloženie dôkazov až po rozsiahlejšie práva ako napríklad právo na zohľadnenie dôkazov, právo na zaistenie prijatia predložených dôkazov alebo právo zasiahnuť počas súdneho konania.

Článok 10 – Práva v prípade rozhodnutia nezačať trestné stíhanie

Účelom článku je obeť umožniť, aby si overila, že boli dodržané zavedené postupy a pravidlá, a že v súvislosti s konkrétnou osobou bolo prijaté správne rozhodnutie ukončiť trestné stíhanie. Úprava presných mechanizmov preskúmania sa ponecháva na vnútroštátne právne normy. Prinajmenšom by však osoba alebo orgán vykonávajúci takéto preskúmanie mali byť odlišné od subjektu, ktorý vydal pôvodné rozhodnutie nezačať trestné stíhanie.

Článok 11 – Právo na záruky v súvislosti s mediáciou a inými službami restoratívnej spravodlivosti

Služby restoratívnej spravodlivosti zahŕňajú rozsah služieb, ktoré súvisia s trestným konaním, vykonávajú sa pred jeho začatím, počas trvania konania alebo po jeho ukončení. Môžu byť dostupné v súvislosti s niektorými druhmi trestných činov alebo len vo vzťahu k dospelým alebo neplnoletým páchatelom a zahŕňajú napríklad mediáciu medzi obeťou a páchatelom, mediáciu za účasti rodiny, priateľov a odborníkov (family group conferencing) a zmierovacie kruhy (sentencing circles).

Účelom článku je zaistiť, aby v prípade poskytnutia týchto služieb boli zavedené ochranné opatrenia na prevenciu ďalšej viktimácie obeť v dôsledku tohto procesu. Tieto služby by preto predovšetkým mali slúžiť záujmom a potrebám obeť, na nápravu ujmy, ktoré jej vznikli a prevenciu ďalších škôd. Účasť obeť by mala byť dobrovoľná, pričom by obeť mala byť dostatočne informovaná o rizikách a prínosoch, aby mohla prijať informované rozhodnutie. Znamená to tiež, že pri postúpení veci do restoratívneho procesu a jeho vykonávaní by mali byť zohľadnené faktory ako nerovnováha síl, vek, vyspelosť alebo intelektuálna kapacita obeť, ktoré by mohli obmedziť alebo znížiť jej schopnosť informovane sa rozhodnúť, alebo by mohli zabrániť dosiahnutiu pozitívneho výsledku pre obeť. Súkromné konania by vo všeobecnosti mali byť dôverné, pokiaľ sa strany nedohodli inak. Faktory ako hrozby počas trvania konania môžu byť považované za dôvod zverejnenia vo verejnom záujme.

V konečnom dôsledku by akákoľvek dohoda medzi stranami mala byť dosiahnutá dobrovoľne.

Článok 13 – Právo na náhradu nákladov

Toto ustanovenie je v súlade s rámcovým rozhodnutím z roku 2001 keďže obetiam, ktoré sa zúčastňujú na trestnom konaní, zaručuje právo na náhradu nákladov. Ustanovuje tiež, že náhrada musí byť poskytnutá aj obeti, ktorá sa zúčastní súdneho konania bez toho, aby sa podieľala na samotnom konaní. Účelom je zaistiť, aby obetiam ich vlastné finančné obmedzenia nebránili v účasti na konaní a aby tak mohli sledovať výkon spravodlivosti.

Článok 18 – Identifikácia zraniteľných obetí

Účelom článku je zaistiť, aby sa s obeťami zaobchádzalo individuálne, ako aj vytvorenie konzistentného mechanizmu na rozoznanie zraniteľných obetí, ktoré by si počas trestného konania mohli vyžadovať osobitné opatrenia.

Všetky obeť trestných činov sú ako také zraniteľné a vyžadujú citlivé a pozorné zaobchádzanie. Niektoré obeť sú však obzvlášť zraniteľné voči ďalšej viktimácii alebo zavražďovaniu zo strany obvinenej alebo podozrivej osoby alebo jej spolupáchateľov. Okrem toho niektorým obeť hrozí ďalšia ujma na základe účasti na trestnom konaní podaním svedectva alebo inými formami účasti. Tieto obeť si vyžadujú osobitné opatrenia s cieľom minimalizovať pravdepodobnosť vzniku ďalších škôd.

Tento článok ustanovuje, že zraniteľnosť obeť voči takýmto škodám bude stanovená na základe jej osobných charakteristík a podľa typu trestného činu, ktorého obeťou sa stala. Väčšina detí a postihnutých osôb je na základe osobnej charakteristiky vystavená zvýšenému riziku. Táto skupina môže byť považovaná za zraniteľnú vo väčšine prípadov, pričom si vyžaduje osobitné opatrenia. Obeť v rámci iných kategórií na základe druhu alebo typu trestného činu, ako obeť sexuálneho násillia vrátane zneužívania, a obeť obchodovania s ľuďmi sú tiež vo väčšine prípadov zraniteľné voči ďalšej viktimácii počas konania.

Súčasne sa v tomto článku uznáva, že obeť sú jednotlivci, ktorí na trestný čin reagujú individuálne a majú rôzne potreby, pričom sú zraniteľné odlišnými spôsobmi. Preto môže byť obeť zraniteľná napriek tomu, že nepatrí do žiadnej konkrétnej kategórie zraniteľných obetí. Bude preto vytvorený mechanizmus na individuálne posúdenie, aby sa zaistilo, že všetky zraniteľné obeť budú rozoznané a patrične chránené. Takýto prístup môže byť kľúčovým pre uľahčenie zotavenia obeť a poskytnutie patričnej pomoci a ochrany počas konania a po jeho ukončení. Maximalizuje schopnosť predísť sekundárnej a opakovanej viktimácii a zavražďovaniu, a obeť umožní účinný prístup ku spravodlivosti. Napriek tomu musí byť tento prístup uplatňovaný v rozsahu, ktorý je primeraný pravdepodobnosti, že bude začaté trestné stíhanie a obeť si bude vyžadovať osobitné opatrenia. Predovšetkým závažnosť trestného činu a rozsah zjavnej škody, ktorú obeť utrpela, poskytuje potrebné usmernenia o rozsahu individuálneho posúdenia.

Individuálne posúdenie by malo určiť potreby obeť počas konania a prípadné požiadavky na sprostredkovanie služieb podpory obeť. Štátni úradníci, ktorí ako prví prídu do kontaktu s obeťou po podaní trestného oznámenia, by mali byť vyškolení a mať prístup k patričnému poradenstvu, nástrojom alebo protokolom, ktoré im umožnia vykonať posúdenie potrieb obeť konzistentným spôsobom.

V rámci individuálneho posúdenia by mali byť zohľadnené všetky faktory, ktoré môžu zvýšiť pravdepodobnosť, že obeť bude počas konania trpieť ďalšou viktimáciou alebo zavraždením. Treba prihliadať najmä na nasledujúce faktory: vek, pohlavie a rodovú identitu, etnickú príslušnosť, rasu, náboženské vyznanie, sexuálnu orientáciu, zdravotný stav, postihnutie, komunikačné ťažkosti, vzťah k podozrivej alebo obvinenej osobe alebo závislosť od nej, predošlé skúsenosti s trestnou činnosťou a povaha trestného činu ako trestný čin súvisiaci s predsudkami, organizovaný zločin alebo terorizmus. Obete terorizmu si v rámci akéhokoľvek hodnotenia vyžadujú osobitnú pozornosť vzhľadom na rôznorodú povahu týchto činov siahajúcu od terorizmu zameraného na masu po ciele útoky proti jednotlivcom.

Článok 19 – Právo na zamedzenie kontaktu medzi obeťou a páchatelom

Tento článok odzrkadľuje prístup uvedený v čl. 8 rámcového rozhodnutia z roku 2001 s ohľadom na zaistenie, aby v prípade potreby účasti obeť na trestnom konaní boli podniknuté patričné kroky na zaistenie, že obeť nemusí prísť do kontaktu s obvinenou alebo podozrivou osobou. To môže byť dosiahnuté rôznymi spôsobmi napríklad vytvorením oddelených čakární, ako aj kontrolovaním príchodu obeť a obvineného. Najlepšie postupy a usmernenia poskytnuté štátnym úradníkom môže tiež slúžiť ako dôležitý zdroj informácií o zamedzení kontaktu.

Článok 20 – Právo obetí na ochranu počas vypočúvania v rámci vyšetovania

Účelom článku je predísť sekundárnej viktimácii tak, že obeť bude vypočutá čo najskôr a komunikácia so štátnymi orgánmi bola čo najjednoduchšia pri obmedzení nepotrebné komunikácie. Rozhodnutia o vypočúvaní by mali v najväčšej možnej miere zohľadňovať potreby obeť a urgentnosť v súvislosti so zabezpečovaním dôkazov. Obete môžu byť sprevádzané dôveryhodnou osobou podľa vlastného výberu, len za výnimočných okolností by táto možnosť mala byť obmedzená a len v súvislosti s konkrétnou osobou. Obeti by v takom prípade malo byť dovolené, aby ju sprevádzala iná osoba podľa vlastného výberu.

Články 21 a 22 – Právo na ochranu zraniteľných obetí vrátane detí počas trestného konania

Účelom článku je zaistiť, aby v prípade, že obeť sú označené za zraniteľné voči ďalšej viktimácii alebo zavraždeniu, boli podniknuté patričné opatrenia na prevenciu takejto ujmy. Takéto opatrenia by mali byť dostupné počas trestného celého konania, tak vo fáze počiatočného vyšetovania alebo stíhania, ako aj počas samotného súdneho konania. Potrebné opatrenia sa budú líšiť podľa štádia konania.

Počas vyšetovania sa vyžaduje minimálna úroveň ochrany v súvislosti s akýmkoľvek vypočúvaním obeť. Vypočúvanie by malo byť vedené citlivo a vyšetovatelia by na tento účel mali byť patrične vyškolení. Takéto školenie by zaistilo, že tieto osoby budú oboznámené s vhodnými metódami výsluchu, ktoré zohľadnia konkrétnu situáciu obeť, minimalizujú záťaž a maximalizujú účinnosť získavania presvedčivých dôkazov. Na tento účel môže byť potrebné, aby s ohľadom na zraniteľnosť obeť vypočúvanie bolo vedené len vo vhodných priestoroch. Tým môžu byť myslené priestory, ktoré umožňujú videozáznam vypočúvania alebo jednoducho priestory v ktorých je napríklad nábytok prispôsobený deťom a postihnutým osobám.

Pre zraniteľné obeť môže vypočúvanie predstavovať mimoriadnu záťaž, predovšetkým pokiaľ je trestný čin mimoriadne osobnej povahy. Dôvera voči vyšetovateľovi môže byť

dôležitá a na jej získanie je potrebný určitý čas. Z tohto dôvodu sa v tomto článku vyžaduje, aby vo väčšine prípadov zraniteľnú obeť vypočúvala stále rovnaká osoba. Výnimky sú povolené z dôvodov efektívnej administratívy, ako naliehavá potreba vypočuť niekoho iného alebo nedostupnosť obvyklého vyšetrovateľa. Z podobných dôvodov by obeť v prípadoch sexuálneho násillia mali mať právo byť vypočuté osobou rovnakého pohlavia.

Relevantným faktorom pre určenie vhodných ochranných opatrení počas samotného konania je tiež ochrana pred zavražďovaním, bez ohľadu na to, či je úmyselné. V článku sa zavádzajú minimálne opatrenia na tento účel, ako aj na minimalizáciu záťaže predovšetkým pri podaní svedeckej výpovede. Zavádzajú sa opatrenia, ktoré obeť umožnia, aby sa vyhla vizuálnemu kontaktu s obvineným, ako aj opatrenia, ktoré vylúčia účasť verejnosti a novinárov. Rozhodnutie o prijatí takýchto opatrení na zaistenie rešpektovania základných práv obvinenej alebo podozrivej osoby je ponechané na voľné rozhodovanie justičných orgánov. Skutočnosť, že obeťou je dieťa, postihnutá osoba, obeť sexuálneho násillia alebo obchodovania s ľuďmi, kombinovaná s individuálnym posúdením, by mali objasniť otázku potrebnosti ochranného opatrenia.

Vzhľadom na mimoriadnu zraniteľnosť detí by tiež mali byť sprístupnené dodatočné opatrenia, ktoré sa budú využívať za normálnych okolností. Článok 22 ustanovuje, že pri vypočúvaní môže byť zhotovený videozáznam, ktorý bude použitý ako dôkaz na súde. Pokiaľ je to vhodné, alebo pokiaľ dieťa nemá zástupcu, justičný orgán zástupcu vymenuje.

Článok 24 – Školenia odborníkov

Účelom článku je vymedziť požiadavky na vyškolenie štátnych zamestnancov, ktorí prichádzajú do styku s obeťami. Úroveň, druh a opakovanie odbornej prípravy, vrátane špecializovanej odbornej prípravy by mali byť určené v súlade s rozsahom a povahou kontaktu zamestnanca s obeťami, a najmä so skutočnosťou, či sú v kontakte so špecifickými skupinami obetí.

Odborná príprava by mala byť zameraná na témy, ktoré zamestnancom pomôžu, aby s obeťami zaobchádzali s rešpektom, zistili rozsah potrebných ochranných opatrení a poskytnú im patričné informácie, ktoré im umožnia vysporiadať sa s konaním a využiť svoje práva. Tieto školenia by mali byť zamerané na témy ako napríklad povedomie o negatívnych účinkoch trestného činu na obeť a riziko spôsobenia sekundárnej viktimácie, zručnosti a znalosti vrátane osobitných opatrení a techník, potrebných na pomoc obeťami a minimalizáciu traumy spôsobenej obeť predovšetkým sekundárnou viktimáciou, rozoznanie a prevenciu zavražďovania, ohrozenia a škody spôsobené obeťami, dostupnosť informačných a podporných služieb špecifických pre potreby obetí a spôsoby prístupu k týmto službám.

Okrem toho sa v článku ustanovuje, že osoby poskytujúce obeťami služby podpory alebo služby restoratívnej spravodlivosti by mali tiež byť vyškolené na patričnej úrovni, ktorá im umožní s obeťami zaobchádzať s rešpektom, nestranne a poskytnúť im služby na profesionálnej úrovni.

4. ZÁSADA SUBSIDIARITY

Cieľ návrhu sa nedá uspokojivo dosiahnuť iba na úrovni členských štátov, pretože návrh má podporiť vzájomnú dôveru členských štátov a preto je dôležité dohodnúť spoločné minimálne normy, ktorý sa uplatňujú v celej Európskej únii. Návrh zblíži podstatné pravidlá členských

štátov o právach, podpore a ochrane obetí trestných činov s cieľom vybudovať vzájomnú dôveru.

Okrem toho má viktimácia značný cezhraničný rozmer, keďže významný počet občanov EÚ žije, pracuje a cestuje v celej EÚ a stáva sa obeťou trestných činov v zahraničí. Osoby v takejto situácii sa pri využití svojich práv môžu stretnúť s mimoriadnymi ťažkosťami a trestné konanie pre ne môže znamenať mimoriadnu záťaž. Občania by mali mať prístup k minimálnej úrovni práv v celej EÚ.

Návrh je preto v súlade so zásadou subsidiarity.

5. ZÁSADA PROPORCIONALITY

Návrh je v súlade so zásadou proporcionality, pretože neprekračuje minimum nevyhnutné na dosiahnutie uvedeného cieľa na európskej úrovni, ani rámec toho, čo je nevyhnutné na tento účel.

Návrh

SMERNICA EURÓPSKEHO PARLAMENTU A RADY

ktorou sa stanovujú minimálne normy v oblasti práv, podpory a ochrany obetí trestných činov

EURÓPSKY PARLAMENT A RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä

na jej článok 82 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

po postúpení návrhu legislatívneho aktu národným parlamentom,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru²⁰,

so zreteľom na stanovisko Výboru regiónov²¹,

konajúc v súlade s riadnym legislatívnym postupom,

keďže:

- (1) Európska únia si stanovila cieľ zachovať a vytvoriť priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorého základným kameňom je princíp vzájomného uznávania rozsudkov v občianskych a trestných veciach.
- (2) Únia je odhodlaná ochraňovať obeť trestných činov, vytvoriť minimálne normy a prijala rámcové rozhodnutie Rady 2001/220/SVV z 15. marca 2001 o postavení obetí v trestnom konaní. Komisia a členské štáty boli v rámci Štokholmského programu, prijatého Európskou radou na zasadnutí z 10. a 11. decembra požiadané, aby preskúmali možnosti zlepšiť právne predpisy a praktické podporné opatrenia na ochranu obetí.
- (3) V uznesení z 26. novembra 2009 o odstránení násilia páchaného na ženách vyzval Európsky parlament členské štáty, aby zlepšili vnútroštátne právne normy a politiky na boj proti všetkým formám násilia páchaného na ženách a konali s cieľom odstrániť príčiny násilia páchaného na ženách, prinajmenšom prostredníctvom použitia preventívnych opatrení, a vyzval Úniu, aby garantovala právo na pomoc, ochranu a podporu všetkým obetiam násilia.

---

²⁰ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

²¹ Ú. v. EÚ C [...], [...], s. [...].

- (4) V článku 82 ods. 2 zmluvy sa upravuje ustanovenie minimálnych pravidiel uplatniteľných v členských štátoch s cieľom uľahčiť vzájomné uznávanie rozsudkov a iných justičných rozhodnutí a policajnú a justičnú spoluprácu v trestných veciach, ktoré majú cezhraničný rozmer. V článku 82 ods. 2 písm. c) sa „práva obetí trestných činov“ uvádzajú ako jedna z oblastí, v ktorej je možné zaviesť minimálne pravidlá.
- (5) Trestný čin je protiprávnym činom proti spoločnosti ako aj porušenie individuálnych práv obetí. Obete by preto mali byť uznané, malo by sa s nimi zaobchádzať s rešpektom, citlivo a profesionálne pri všetkých kontaktoch s akýmkoľvek štátnym orgánom, službami podpory pre obete alebo službami restoratívnej spravodlivosti, pri zohľadnení ich osobnej situácie a okamžitých potrieb, veku, pohlavia, postihnutia, úrovne vyspelosti a pri plnom rešpektovaní ich fyzickej, mentálnej a morálnej integrity. Mali by byť chránené pred sekundárnou a opakovanou viktimáciou a zastrášaním, mala by im byť poskytnutá patričná podpora na uľahčenie zotavenia a dostatočný prístup k spravodlivosti.
- (6) Cieľom tejto smernice je zmeniť, doplniť a rozšíriť ustanovenia rámcového rozhodnutia 2001/220/SVV. Keďže pozmeňujúce a doplňujúce návrhy sú početné a ich charakter je závažný, rámcové rozhodnutie by sa v záujme jasnosti malo nahradiť v celom rozsahu.
- (7) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady, ktoré boli uznané najmä v Charte základných práv Európskej únie. Predovšetkým má za cieľ podporiť právo na dôstojnosť, život, fyzickú a mentálnu integritu, súkromný a rodinný život, právo vlastníť majetok a práva detí, starších a postihnutých osôb a právo na spravodlivý proces.
- (8) Touto smernicou sa ustanovujú minimálne pravidlá. Členské štáty môžu rozšíriť práva stanovené v tejto smernici s cieľom poskytnúť vyššiu úroveň ochrany.
- (9) Osoba by mala byť považovaná za obeť bez ohľadu na skutočnosť, či bol páchatel' identifikovaný, zaistený, stíhaný alebo uznaný za vinného a bez ohľadu na rodinný vzťah páchatel'a a obeť. Rodinní príslušníci obeť sú v dôsledku trestného činu tiež poškodení, predovšetkým rodina zosnulej obeť. Majú preto na trestnom konaní oprávnený záujem. Tieto nepriame obeť by preto tiež mali mať prístup k ochrane v rámci tejto smernice. Obete potrebujú patričnú podporu a pomoc aj pred podaním trestného oznámenia. Takáto podpora môže byť kľúčová pre zotavenie obeť a pri rozhodnutí ohlásiť trestný čin.
- (10) Poskytnuté informácie by mali byť dostatočne podrobné, aby sa zaistilo, že sa s obeťami bude zaobchádzať s rešpektom a bude im umožnené sa informovane rozhodnúť o účasti na konaní, ako aj zaistiť prístup k ich právam. V tejto súvislosti sú obzvlášť dôležité informácie, ktoré obeť umožnia zistiť aktuálny stav konania a pokrok v ňom. To platí aj pre informácie, ktoré pomôžu obeť pri rozhodovaní v otázke podania žiadosti o preskúmanie rozhodnutia nezačať trestné stíhanie.
- (11) Informácie a poradenstvo poskytnuté štátnymi orgánmi, službami podpory obeťiam alebo službami restoratívnej spravodlivosti by mali byť prístupné v rôznych formách, ktoré budú pre obeť pochopiteľné. Malo by sa tiež zaistiť, že obeť bude počas konania porozumené. V tejto súvislosti musí byť pri obeť zohľadnená znalosť jazyka, v ktorom je svedectvo podané, jej vek, vyspelosť, intelektuálne a emocionálne

kapacity, úroveň gramotnosti a rôzne postihnutia napríklad zraku alebo sluchu. Rovnako by mali počas trestného konania byť zohľadnené obmedzenia schopnosti obeť poskytnúť informácie.

- (12) Spravodlivosť nemôže byť v plnej miere dosiahnutá, pokiaľ obeť nie je schopná úplne vysvetliť okolnosti trestného činu, ktorý bol spáchaný a poskytnúť svedectvo spôsobom zrozumiteľným pre príslušné orgány. Rovnako dôležité je zaistiť, aby obeť bola schopná využiť svoje práva a aby sa s ňou zaobchádzalo s rešpektom. Bezplatné tlmočenie by preto malo byť k dispozícii počas vypočúvania obeť a pri jej súdnom vypočúvaní. V rámci trestného konania potreba tlmočenia a prekladu závisí od konkrétnych problémov, stavu obeť a jej zapojenia v konaní, ako aj od jej špecifických práv. Tlmočenie a preklad v ostatných uvedených prípadoch sa musí poskytnúť len v rozsahu, ktorý obeť umožní využiť svoje práva.
- (13) Podpora, poskytnutá štátnymi orgánmi alebo mimovládnyimi organizáciami, by mala byť dostupná od okamihu, kedy bol trestný čin spáchaný, ako aj počas trestného konania a po jeho ukončení s ohľadom na potreby obeť. Podpora by mala byť poskytnutá rôznymi prostriedkami bez zbytočných formalít a pri zachovaní dostatočnej územnej distribúcie, ktorá obeť umožní tieto služby využiť. Niektoré skupiny obeť vrátane obeť sexuálneho násillia, trestných činov súvisiacich s pohlavím, rasovou nenávisťou, trestných činov súvisiacich s predsudkami alebo terorizmu si často vyžadujú podporu špecialistov kvôli zvláštnym charakteristikám trestného činu, ktorého obeť sa stali.
- (14) Aj keď poskytovanie podpory by nemalo závisieť na podaní trestného oznámenia obeť príslušnému orgánu ako napríklad polícii, tieto orgány sú často v najlepšej pozícii, aby obeť poskytli informácie o možnosti podpory. Členské štáty sa preto vyzývajú, aby vytvorili náležité podmienky, aby bolo možné obeť sprostredkovať služby podpory obeť vrátane zaistenia splnenia požiadaviek ochrany údajov.
- (15) Osoba alebo orgán vykonávajúci preskúmanie rozhodnutia nezačať trestné stíhanie by mali byť odlišné od subjektu, ktorý vydal pôvodné rozhodnutie. Mechanizmy alebo postupy takéhoto preskúmania by mali byť uplatnené v súvislosti s vnútroštátnymi právnymi predpismi.
- (16) Služby restoratívnej spravodlivosti vrátane napríklad mediácie medzi obeť a páchatelom, mediácie za účasti rodiny, priateľov a odborníkov (family group conferencing) a zmierovacích kruhov (sentencing circles) môžu obeť priniesť mimoriadny prospech, vyžadujú si však záruky, aby sa predišlo ďalšej viktimácii. Tieto služby by preto predovšetkým mali slúžiť záujmom a potrebám obeť, na nápravu škôd, ktoré jej vznikli a prevenciu ďalších škôd. Znamená to tiež, že pri postúpení veci a vykonávaní restoratívneho procesu by mali byť zohľadnené faktory ako nerovnováha síl, vek, vyspelosť alebo intelektuálna kapacita obeť, ktoré by mohli obmedziť alebo znížiť jej schopnosť informovať sa rozhodnúť, alebo by mohli zabrániť dosiahnutiu pre obeť pozitívneho výsledku. Súkromné konania by vo všeobecnosti mali byť dôverné, pokiaľ sa strany nedohodli inak. Faktory ako hrozby počas trvania konania môžu byť považované za dôvod zverejnenia vo verejnom záujme.
- (17) Niektoré obeť sú počas trestného konania obzvlášť zraniteľné voči sekundárnej a opakovanej viktimácii a voči zastrašovaniu zo strany páchatel'a alebo jeho

spolupáchateľov. Všeobecne môže byť takáto zraniteľnosť zistená z osobnej charakteristiky obete a typu alebo povahy trestného činu. Na základe toho sú niektoré obete, ako deti, postihnuté osoby, obete sexuálneho násillia a obchodovania s ľuďmi vo väčšine prípadov zraniteľné voči ďalšej viktimácii a vyžadujú si osobitné ochranné opatrenia. Len vo výnimočných prípadoch, napríklad pri zohľadnení základných práv obvinenej alebo podozrivej osoby, alebo pokiaľ si to želá obeť, by takéto ochranné opatrenia mali byť obmedzené. Táto smernica sa nezaoberá právami obetí obchodovania s ľuďmi a obetí zneužívania detí, sexuálneho zneužívania a detskej pornografie, pokiaľ sú už podrobnejšie upravené v osobitných nástrojoch, ktoré už boli prijaté, alebo sa o nich rokuje.

- (18) Okrem týchto kategórií môže na základe osobnej charakteristiky a povahy trestného činu zraniteľný ktokoľvek. Takáto zraniteľnosť môže byť účinne identifikovaná len prostredníctvom individuálneho posúdenia, vykonaného čo najskôr osobou, ktorá je schopná odporučiť ochranné opatrenia. Posúdenie by predovšetkým malo zohľadniť vek, pohlavie a rodovú identitu, etnickú príslušnosť, rasu, náboženské vyznanie, sexuálnu orientáciu, zdravotný stav, postihnutie, komunikačné ťažkosti, vzťah alebo závislosť od podozrivej alebo obvinenej osoby, predošlé skúsenosti so zločinom a povaha trestného činu ako organizovaný zločin, terorizmus, zločin súvisiaci s predsudkami, alebo či má obeť cudziu štátnu príslušnosť. Obete terorizmu si pri akomkoľvek hodnotení vyžadujú osobitnú pozornosť vzhľadom na rôznorodú povahu týchto činov siahajúcu od terorizmu zameraného na masy po ciele útoky proti jednotlivcom.
- (19) Obete, ktoré boli označené za zraniteľné, by počas trestného konania mali byť chránené primeranými opatreniami. Presná povaha a rozsah takýchto opatrení by mal byť určený na základe individuálneho posúdenia, diskusie s obeťou a v súlade so zásadami voľného rozhodovania justičných orgánov. Obavy obete v súvislosti s konaním by mali byť kľúčovým faktorom pri určení potreby osobitných opatrení.
- (20) Táto smernica sa musí uplatňovať s osobitným zreteľom na najlepší záujem dieťaťa v súlade s Chartou základných práv Európskej únie a Dohovorom Organizácie Spojených národov o právach dieťaťa z roku 1989.
- (21) Členské štáty by pri uplatňovaní ustanovení tejto smernice mali zaistiť, aby postihnuté osoby mohli uplatniť práva, ktoré im smernica poskytuje na rovnakom základe ako ostatné osoby, v súlade s Dohovorom OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, predovšetkým s článkami o rovnosti pred zákonom, prístupe k spravodlivosti, prístupe k informáciám, prístupnosti a o ochrane pred mučením alebo krutým, neľudským či ponižujúcim zaobchádzaním alebo trestaním.
- (22) Riziko ďalšej viktimácie zo strany páchatel'a alebo v dôsledku účasti na trestnom konaní by malo byť obmedzené prostredníctvom koordinácie konania a rešpektovania obetí tak, aby orgánom dôverovali. Spolupráca s orgánmi by mala byť čo najjednoduchšia, pričom by sa počet potrebných stretnutí mal znížiť napríklad prostredníctvom zhotovenia obrazovo-zvukového záznamu vypočúvania a jeho použitia v súdnom konaní. Odborníci by mal mať k dispozícii čo najširší rozsah opatrení, ktoré budú mať za cieľ prevenciu záťaž obete počas súdneho konania, najmä v dôsledku vizuálneho kontaktu s páchatel'om, jeho rodinou, spolupáchateľmi alebo verejnosťou. Na tento účel sa členské štáty vyzývajú, aby podľa potreby zaviedli vhodné praktické opatrenia, ktoré umožnia vytvoriť v priestoroch súdov osobitné

čakárne pre obeť. Ochrana súkromia obeť môže byť dôležitým prostriedkom prevencie ďalšej viktimácie a môže byť dosiahnutá rôznymi opatreniami vrátane nezverejnenia alebo obmedzení uložených na zverejnenie informácií v súvislosti s identitou a miestom pobytu obeť. Takáto ochrana je obzvlášť dôležitá v prípade detských obeť vrátane nezverejnenia ich mena.

- (23) Keď sa v súlade s touto smernicou má pre dieťa ustanoviť opatrovník a/alebo zástupca, môže tieto úlohy vykonávať tá istá osoba alebo tá istá právnická osoba, inštitúcia alebo orgán.
- (24) Každý úradník, ktorý pravdepodobne počas trestného konania príde do styku s obeťou, by mal byť vyškolený prostredníctvom počiatočných a doplňujúcich školení, aby bol schopný zistiť a splniť potreby obeť v miere, ktorá zodpovedá miere jeho styku s obeťami. V prípade potreby by malo byť zahrnuté školenie špecialistov.
- (25) Členské štáty by mali podporovať organizácie občianskej spoločnosti vrátane uznaných a aktívnych mimovládnych organizácií, ktoré pracujú s obeťami trestného činu a úzko s nimi spolupracovať, najmä v oblasti iniciatív na tvorbu politiky, informačných a vzdelávacích kampaní, výskumných a vzdelávacích programov a odbornej prípravy, ako aj v oblasti monitorovania a hodnotenia vplyvu opatrení zameraných na podporu a ochranu obeť trestných činov.
- (26) Keďže cieľ vytvoriť spoločné minimálne normy nemôžu členské štáty dosiahnuť jednostranným konaním na ústrednej, regionálnej, ani miestnej úrovni, ale len konaním na úrovni Európskej únie, môže Únia prijať opatrenia v súlade so zásadou subsidiarity uvedenou v článku 5 Zmluvy o Európskej únii. V súlade so zásadou proporcionality podľa uvedeného článku táto smernica neprekračuje rámec toho, čo je nevyhnutné na dosiahnutie tohto cieľa.
- (27) Osobné údaje spracúvané pri vykonávaní tejto smernice by sa mali chrániť v súlade s rámcovým rozhodnutím Rady 2008//977/SVV z 27. novembra 2008 o ochrane osobných údajov spracúvaných v rámci policajnej a justičnej spolupráce v trestných veciach²² a v súlade so zásadami ustanovenými v Dohovore Rady Európy z 28. januára 1981 o ochrane jednotlivcov pri automatizovanom spracúvaní osobných údajov, ktorý ratifikovali všetky členské štáty.
- (28) Táto smernica neovplyvní ustanovenia s väčším dosahom uvedené v iných aktoch EÚ, ktoré riešia osobitné potreby obzvlášť zraniteľných obeť cielenejším spôsobom.
- (29) [V súlade s článkami 1, 2, 3 a 4 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie, Spojené kráľovstvo a Írsko oznámili svoje želanie zúčastniť sa na prijímaní a uplatňovaní tejto smernice] ALEBO [Bez toho, aby bol dotknutý článok 4 Protokolu o postavení Spojeného kráľovstva a Írska s ohľadom na priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie, Spojené kráľovstvo a Írsko sa nebudú zúčastňovať

---

²² Ú. v. EÚ L 350, 30.12.2008, s. 60.

na prijímaní tejto smernice a nebudú ňou viazané ani nebudú podliehať jej uplatňovaniu]²³.

- (30) V súlade s článkami 1 a 2 Protokolu o postavení Dánska, ktorý je pripojený k Zmluve o Európskej únii a k Zmluve o fungovaní Európskej únie, sa Dánsko na prijatí tohto rozhodnutia nezúčastňuje, a preto ním nie je viazané ani nepodlieha jeho uplatňovaniu,

PRIJALI TÚTO SMERNICU:

Kapitola 1

ÚVODNÉ USTANOVENIA

Článok 1

Ciele

Účelom tejto smernice je zaistiť, aby všetkým obetiam trestných činov bola poskytnutá náležitá ochrana a podpora, aby im bolo umožnené zúčastniť sa trestného konania, aby boli uznané, aby sa s nimi zaobchádzalo profesionálne, citlivo a s rešpektom, bez akejkoľvek diskriminácie pri kontakte so štátnym orgánom, službami podpory pre obeť alebo službami restoratívnej spravodlivosti.

Článok 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice:

- a) „obeť“ znamená
  - i) fyzickú osobu, ktorá utrpela škodu vrátane fyzickej, mentálnej alebo emocionálnej ujmy alebo ekonomickej straty v dôsledku trestného činu;
  - ii) rodinných príslušníkov osoby, ktorej smrť bola spôsobená trestným činom;
- b) „rodinný príslušník“ je manžel(-ka), druh(-žka), registrovaný(-á) partner(-ka), príbuzní v priamej línii, bratia a sestry a osoby závislé na obeť;
- c) „druh(-žka)“ znamená osobu, ktorá s obeťou trvalo a stabilne žije bez toho, aby partnerstvo bolo zaregistrované na úradoch;
- d) „registrovaný partner(-ka)“ je osoba, s ktorou obeť vstúpila do registrovaného partnerstva na základe právnych predpisov členského štátu;
- e) „služby restoratívnej spravodlivosti“ sú služby, ktorých cieľom je dosiahnuť dobrovoľnú dohodu medzi obeťou a obvineným o náhrade škody, ktorá vznikla spáchaním trestného činu;

---

²³ Konečné znenie tohto odôvodnenia v smernici bude závisieť od stanoviska Spojeného kráľovstva a Írska prijatého v súlade s ustanoveniami protokolu (č. 21).

- f) „dieťa“ je každá osoba mladšia ako 18 rokov;
- g) „postihnutá osoba“ znamená osobu s telesným, mentálnym, intelektuálnym alebo zmyslovým postihnutím, ktoré v súčinnosti s rôznymi prekážkami môže brániť ich plnému a účinnému zapojeniu do života spoločnosti na rovnakom základe s ostatnými.

Kapitola 2

POSKYTOVANIE INFORMÁCIÍ A PODPORY

Článok 3

Právo na poskytnutie informácií od prvého kontaktu s príslušným orgánom

Členské štáty zaistia aby obetiam od prvého kontaktu s orgánom, ktorý je príslušný prijať trestné oznámenie, boli bez zbytočného odkladu poskytnuté tieto informácie:

- a) kde a ako môžu podať trestné oznámenie;
- b) podrobné informácie o službách alebo organizáciách, ktoré môžu požiadať o pomoc;
- c) druh podpory, ktorá im môže byť poskytnutá;
- d) postupy nasledujúce po podaní trestného oznámenia a ich úloha v súvislosti s týmito postupmi;
- e) ako a za akých podmienok môžu získať ochranu;
- f) do akej miery a za akých podmienok sú obeť oprávnené na poskytnutie právneho poradenstva, právnej pomoci, prípadne iného druhu poradenstva;
- g) do akej miery a za akých podmienok majú nárok na náhradu škody vrátane lehôt na podanie prípadných žiadostí;
- h) ak majú bydlisko v inom členskom štáte, všetky dostupné osobitné opatrenia na ochranu ich záujmov;
- i) postupy na podanie sťažnosti v prípade nerešpektovania ich práv;
- j) kontaktné údaje pre komunikáciu v súvislosti s ich vecou.

Článok 4

Právo získať informácie o svojej veci

1. Členské štáty zaistia, aby boli obeť oboznámené s ich právom získať informácie o ich prípade a aby im, pokiaľ si to želajú, tieto informácie boli poskytnuté :
  - a) akékoľvek rozhodnutie vrátane jeho odôvodnenia, ktorým sa pozastaví trestné konanie, ktoré bolo začaté v dôsledku podania trestného oznámenia obeťou,

ako napríklad rozhodnutie prerušiť alebo ukončiť vyšetrovanie alebo stíhanie, alebo konečný rozsudok v rámci súdneho konania, vrátane prípadného trestu;

- b) informácie, ktoré obeti umožnia zistiť stav trestného , ktoré bolo začaté v dôsledku podania trestného oznámenia obeťou, okrem výnimočných prípadov, kedy by mohol byť ohrozený riadny priebeh veci;
  - c) miesto a čas súdneho konania.
2. Členské štáty zaistia, že obeti bude zaručená možnosť upovedomenia v prípade, že bude z väzby prepustená osoba, ktorá bola stíhaná alebo odsúdená za trestné činy v súvislosti s nimi. Obetiam budú tieto informácie poskytnuté, pokiaľ si to želajú.
  3. Členské štáty zaistia, aby obeť neboli informované, pokiaľ uvedú, že si neželajú byť informované o skutočnostiach uvedených v odseku 1 a 2.

Článok 5

Právo pochopiť a byť pochopený

Členské štáty prijímú opatrenia s cieľom zaistiť, aby obeť porozumeli a boli pochopené pri kontakte so štátnymi orgánmi v trestnom konaní vrátane informácií, ktoré tieto orgány poskytujú.

Článok 6

Právo na tlmočenie a preklad

1. Členské štáty zaistia, aby obetiam, ktoré nerozumejú jazyku trestného konania alebo ním nehovoria, pokiaľ si to želajú, bezodplatne poskytnuté tlmočenie počas všetkých vypočúvaní v trestnom konaní vedených vyšetrovacími alebo justičnými orgánmi, a to počas policajného vypočúvania, ako aj počas súdneho vypočutia a všetkých potrebných predbežných vypočutí.
2. Členské štáty zaistia, aby vo všetkých ostatných prípadoch a na žiadosť obeť bolo dostupné bezplatné tlmočenie v súlade s jej potrebami a úlohou v konaní tak, aby obeť mohla využiť svoje práva počas trestného konania.
3. Ak je to potrebné, môžu sa použiť komunikačné technológie, ako je videokonferencia, telefón alebo internet, pokiaľ fyzická prítomnosť tlmočníka nie je potrebná na riadny výkon práv obeť alebo pochopenie konania.
4. Členské štáty zaistia, aby obeť, ktorá nerozumie jazyku trestného konania alebo ním nehovorí, boli poskytnuté, pokiaľ si to želá, bezplatné preklady uvedených informácií v rozsahu, v ktorom sú tieto informácie obeť dostupné:
  - a) podanie trestného oznámenia príslušnému orgánu;
  - b) akékoľvek rozhodnutie, ktorým sa ukončí trestné konanie v súvislosti s trestným činom, oznámeným obeťou vrátane prinajmenšom zhrnutia dôvodov pre takéto rozhodnutie;

- c) informácie, ktoré sú zásadné pre výkon práv obete v trestnom konaní v súlade s ich potrebami a úlohou v tomto konaní.
5. Členské štáty zabezpečia, aby bol zavedený postup alebo mechanizmus na zistenie toho, či obeť rozumie jazyku trestného konania alebo ním hovorí a či potrebuje preklad alebo pomoc tlmočníka.
6. Členské štáty zabezpečia, aby v súlade s postupmi vnútroštátneho práva obete mali právo odvolať sa proti rozhodnutiu, že tlmočenie alebo preklad nie sú potrebné, a v prípade, že tieto služby boli poskytnuté, možnosť podať sťažnosť, že kvalita tlmočenia nie je postačujúca na výkon ich práv a pochopenie konania.

Článok 7

Právo na prístup k službám podpory obetiam

1. Členské štáty zaistia, aby obeť a ich rodinní príslušníci mali v súlade s ich potrebami bezplatný prístup k dôverným službám podpory obetiam v súlade s ich potrebami.
2. Tieto služby budú prinajmenšom poskytovať:
- a) informácie, poradenstvo a podporu v súvislosti s právami obete vrátane prístupu ku štátnym schémam náhrady škôd spôsobených trestnými činmi a ich úlohou v trestnom konaní vrátane prípravy na účasť na konaní;
  - b) pokiaľ je to vhodné, informácie o službách špecialistov alebo ich sprostredkovanie;
  - c) emocionálnu a psychologickú podporu;
  - d) poradenstvo týkajúce sa finančných a praktických záležitostí v súvislosti s trestným činom.
3. Členské štáty uľahčia orgánu, ktorý prijal trestné oznámenie a ostatným príslušným orgánom sprostredkovanie služieb podpory obetiam.
4. Členské štáty podporia vytvorenie alebo rozvoj špecializovaných podporných služieb, ktoré doplnia všeobecné služby podpory obetiam.

Kapitola 3

ÚČASŤ NA TRESTNOM KONANÍ

Článok 8

Právo obetí na potvrdenie ich oznámenia

Členské štáty zaistia, aby obetiam bolo vydané písomné potvrdenie akéhokoľvek oznámenia, ktoré podajú príslušnému orgánu v členskom štáte.

Článok 9
Právo na vypočutie

Členské štáty zaistia možnosť vypočutia obetí počas trestného konania a umožnia obeti predložiť dôkazy.

Článok 10
Práva v prípade rozhodnutia nezačať trestné stíhanie

1. Členské štáty zaistia, aby obeť mali právo požiadať o preskúmanie rozhodnutia nezačať trestné stíhanie.
2. Členské štáty zabezpečia, aby obetiam boli poskytnuté dostatočné informácie aby sa mohli rozhodnúť, či požiadajú o preskúmanie rozhodnutia nezačať trestné stíhanie.

Článok 11
Právo na záruky v súvislosti s mediáciou a inými službami restoratívnej spravodlivosti

1. Členské štáty vytvoria normy na ochranu obeť pred zavražďovaním alebo ďalšou viktimáciou, ktoré sa budú uplatňovať pri mediácii alebo iných službách restoratívnej spravodlivosti. Tieto normy by prinajmenšom mali zahŕňať:
  - a) mediácia alebo iné služby restoratívnej spravodlivosti sa využijú len pokiaľ je to v záujme obeť a na základe dobrovoľného a informovaného súhlasu, takýto súhlas sa môže kedykoľvek odvolať;
  - b) obeť budú pred poskytnutím súhlasu s účasťou na konaní poskytnuté úplné a nestranné informácie o konaní a jeho možných dôsledkoch, ako aj informácie o postupoch dohľadania nad vykonávaním akejkoľvek dohody;
  - c) podozrivá alebo obvinená osoba alebo páchatel' musí uznať zodpovednosť za svoj čin;
  - d) k dohode sa musí dospieť dobrovoľne a mala by byť zohľadnená pri akejkoľvek ďalšom trestnom konaní;
  - e) diskusia v rámci mediácie alebo iných služieb restoratívnej spravodlivosti, ktoré sa nekonajú verejne, sú dôverné a následne sa nezverejnia okrem prípadu, keď s tým strany súhlasia, alebo ak to vyžadujú vnútroštátne právne normy v dôsledku nadradeného verejného záujmu.
2. Členské štáty uľahčia sprostredkovanie mediácie alebo iných služieb restoratívnej spravodlivosti vrátane vytvorenia protokolov o podmienkach sprostredkovania.

Článok 12
Právo na právnu pomoc

Členské štáty zaistia, aby obeť mali prístup k právnej pomoci v súlade s postupmi uvedenými vo vnútroštátnych právnych predpisoch, pokiaľ majú postavenie účastníka trestného konania.

Článok 13
Právo na náhradu nákladov

Členské štáty, v súlade s postupmi podľa vnútroštátnych právnych predpisov poskytnú obetiam, ktoré sa zúčastňujú na trestnom konaní, možnosť náhrady nákladov, ktoré im vznikli v dôsledku účasti na trestnom konaní vrátane účasti na konaní.

Článok 14
Právo na vrátenie majetku

Členské štáty zabezpečia, aby vymáhateľný majetok patriaci obetiam, ktorý bol zabavený v priebehu trestného konania, sa im bezodkladne vráti, pokiaľ nie je nevyhnutne potrebný na účely trestného konania.

Článok 15
Právo na rozhodnutie o náhrade škody páchatelom počas trestného konania

1. Členské štáty zabezpečia, aby obeť počas trestného konania mali právo získať v primeranej lehote rozhodnutie o poskytnutí náhrady páchatelom.

Prvý pododsek sa neuplatňuje, pokiaľ vnútroštátne právne normy ustanovujú odškodnenie alebo náhradu iným spôsobom.
2. Členské štáty prijímú vhodné opatrenia, aby páchatel'a stimulovali k poskytnutiu primeranej náhrady škody obetiam.

Článok 16
Práva obete s bydliskom v inom členskom štáte

3. Členské štáty zabezpečia, aby ich príslušné orgány mohli prijať príslušné opatrenia na minimalizáciu ťažkostí hroziacich, ak má obeť trvalé bydlisko v inom štáte, ako je štát v ktorom došlo k trestnému činu, najmä pokiaľ ide o organizáciu konania. Na tento účel môžu orgány členského štátu, v ktorom došlo k spáchaniu trestného činu:
  - vypočúť obeť ihneď po podaní trestného oznámenia príslušnému orgánu,
  - použiť ustanovenie o videokonferenčných a telefonických konferenčných hovoroch ustanovených v článku 10 a 11 Dohovoru o vzájomnej pomoci v trestných veciach medzi členskými štátmi Európskej únie z 29. mája 2000 na účely výsluchu obete s bydliskom v zahraničí.
4. Členské štáty zaistia, aby obeť trestných činov spáchaných v členských štátoch, v ktorých nemajú trvalé bydlisko, mohli podať trestné oznámenie príslušným orgánom v členskom štáte trvalého bydliska, ak tak nemôžu urobiť v štáte, v ktorom bol trestný čin spáchaný, alebo vo veci obzvlášť závažného trestného činu podľa vnútroštátneho práva, pokiaľ si ho neželajú oznámiť.
5. Bez toho, aby bola dotknutá právomoc členského štátu, v ktorom bolo podané trestné oznámenie, príslušný orgán, ktorí prijal trestné oznámenie, bez omeškania postúpi

trestné oznámenie príslušnému orgánu štátu, na území ktorého bol trestný čin spáchaný.

Kapitola 4

UZNANIE ZRANITEĽNOSTI A OCHRANA OBETÍ

Článok 17

Právo na ochranu

1. Členské štáty zaistia, aby boli dostupné opatrenia na ochranu obetí a ich rodinných príslušníkov pred pomstou, zastrašovaním, opakovanou alebo ďalšou viktimáciou.
2. Opatrenia uvedené v prvom odseku zahŕňajú najmä postupy na fyzickú ochranu obetí a ich rodinných príslušníkov, opatrenia na zamedzenie kontaktu medzi páchatelom a obeťou v priestoroch, v ktorých prebieha trestné konanie, a opatrenia na minimalizáciu rizika psychologickej alebo emocionálnej ujmy spôsobenej obeťou počas vypočúvania alebo pri podávaní výpovede a tiež na zaistenie jej dôstojnosti.

Článok 18

Identifikácia zraniteľných obetí

1. Na účely tejto smernice sa vzhľadom na ich osobné charakteristiky za zraniteľné považujú tieto kategórie obetí:
  - a) deti;
  - b) osoby so zdravotným postihnutím;
2. Na účely tejto smernice sa za zraniteľné vzhľadom na povahu alebo druh trestného činu, ktorého obeťou sa stali, považujú tieto kategórie:
  - a) obeť sexuálneho násillia;
  - b) obeť obchodovania s ľuďmi.
3. Členské štáty zaistia, aby sa v prípade všetkých ostatných obetí vykonalo včasné individuálne posúdenie v súlade s vnútroštátnymi postupmi tak, aby bola určená ich zraniteľnosť, vzhľadom na ich osobné charakteristiky alebo okolnosti alebo typ trestného činu, voči sekundárnej a opakovanej viktimácii alebo zastrašovaniu.
4. Členské štáty zaistia, aby všetky obeť uvedené v prvom, druhom a treťom odseku boli včas a individuálne posúdené v súlade s vnútroštátnymi postupmi tak, aby sa zistilo, ktoré osobitné opatrenia ustanovené v článku 21 a 22 je potrebné im poskytnúť. Takéto posúdenie zohľadní želania zraniteľnej obeť vrátane želania, aby im osobitné opatrenia neboli poskytnuté.
5. Rozsah posúdenia môže byť prispôsobený vzhľadom na závažnosť trestného činu a stupeň zjavnej škody spôsobenej obeťou.

Článok 19

Právo na zamedzenie kontaktu medzi obeťou a páchatelom

Členské štáty postupne vytvoria podmienky potrebné na zamedzenie kontaktu medzi obeťou a obvinenou alebo podozrivou osobou v priestoroch, v ktorých obeť prichádzajú do kontaktu so štátnymi orgánmi z dôvodu, že sa stali obeťou a v osobitných priestoroch, v ktorých prebieha trestné konanie.

Článok 20

Právo obetí na ochranu počas vypočúvania v rámci vyšetrovania

Členské štáty zabezpečia, aby:

- a) obeť boli vypočuté bez zbytočného odkladu po podaní trestného oznámenia príslušnému orgánu;
- b) počet výsluchov bol čo najmenší a aby sa vykonávali iba vtedy, ak je to vyslovene nevyhnutné na účely trestného konania;
- c) pokiaľ je to vhodné, obeť môže sprevádzať ich právny zástupca, prípadne osoba podľa vlastného výberu, pokiaľ nebolo v prípade tejto osoby prijaté odôvodnené rozhodnutie, ktoré by to znemožňovalo.

Článok 21

Právo na ochranu zraniteľných obetí počas trestného konania

1. Členské štáty zaistia, aby zraniteľným obetiam, uvedeným v článku 18, boli poskytnuté opatrenia ustanovené v odseku 2 a 3 v súlade s individuálnym posúdením podľa článku 18 ods. 4 a so zásadami voľného rozhodovania justičných orgánov.
2. Zraniteľným obetiam sa počas vyšetrovania trestného činu ponúknu tieto opatrenia:
  - a) vypočúvanie sa uskutoční v priestoroch navrhnutých alebo prispôsobených na tento účel;
  - b) vypočutie budú viesť odborníci, ktorí sú na tento účel vyškolení, alebo sa uskutoční s ich pomocou;
  - c) všetky vypočúvania obeť budú viesť tie isté osoby, s výnimkou prípadov, pokiaľ by to nebolo v súlade s riadnym výkonom spravodlivosti;
  - d) vypočúvanie obeť sexuálneho násillia uskutočňuje osoba rovnakého pohlavia.
3. Zraniteľným obetiam sa počas súdneho konania ponúknu tieto opatrenia:
  - a) opatrenia na zamedzenie vizuálneho kontaktu medzi obeťou a obvineným, a to aj počas poskytovania dôkazov prostredníctvom vhodných prostriedkov vrátane využitia komunikačných technológií;
  - b) opatrenia na vypočutie obeť v súdnej sieni bez toho, aby bola osobne prítomná, najmä s využitím vhodných komunikačných technológií;

- c) opatrenia na zamedzenie zbytočného kladenia otázok týkajúcich sa súkromného života obeť, ktorý nesúvisí s trestným činom; a
- d) opatrenia, ktoré umožnia, aby súdne pojednávanie bolo neverejné.

Článok 22

Právo na ochranu detských obeť počas trestného konania

Pokiaľ je obeťou dieťa, členské štáty okrem opatrení ustanovených v článku 21 zabezpečia:

- a) aby počas vyšetrovania trestného činu bolo možné zhotoviť obrazovo–zvukové záznamy všetkých výsluchov a aby tieto záznamy bolo možné v súlade s vnútroštátnymi právnymi predpismi použiť ako dôkaz v súdnom konaní;
- b) aby justičné orgány v rámci vyšetrovania trestného činu vymenovali osobitného zástupcu pre obeť v detskom veku, ak podľa vnútroštátnych právnych predpisov nesmú nositelia rodičovskej zodpovednosti zastupovať dieťa z dôvodu konfliktu záujmov medzi nimi a obeťou, alebo ak dieťa nikto nesprevádza, alebo je oddelené od rodiny.

Článok 23

Právo na ochranu súkromia

1. Členské štáty zaistia, aby justičné orgány mohli počas súdneho konania prijať patričné opatrenia na ochranu súkromia a fotografií obeť a členov jej rodiny.
2. Členské štáty prijímú opatrenia, ktoré budú prinútiť médiá, aby prijali a rešpektovali samoregulačné opatrenia na ochranu súkromia, osobnej integrity a osobných údajov obeť.

Kapitola 6

VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

Článok 24

Školenie odborníkov

1. Členské štáty zaistia, aby príslušníci polície, prokurátori a súdni zamestnanci absolvovali všeobecné a špeciálne školenia na úrovni, ktorá zodpovedá miere kontaktu s obeťami, aby si tieto osoby boli vedomé potrieb obeť a zaobchádzali s nimi nestranné, s rešpektom a profesionálne.
2. Členské štáty zaistia, aby predstavitelia súdnej moci absolvovali všeobecné a špeciálne školenia, aby si boli vedomí potrieb obeť a zaobchádzali s nimi nestranné, s rešpektom a profesionálne.
3. Členské štáty zaistia, aby osoby poskytujúce služby podpory obeťam alebo služby restoratívnej spravodlivosti absolvovali školenia na úrovni, ktorá zodpovedá

kontakto s obeťami a dodržiavali profesionálne normy, aby sa zaistilo, že tieto služby budú poskytované nestranne, s rešpektom a profesionálne.

4. V súvislosti s príslušnými povinnosťami a povahou a mierou kontaktu odborníka s obeťami by školenia prinajmenšom mali zahŕňať problematiku vplyvu trestného činu na obeť, riziká zavražďovania, opakovanej a sekundárnej viktimácie a spôsoby ich prevencie a dostupnosť a relevantnosť podpory obeťam.

Článok 25

Spolupráca a koordinácia služieb

1. Členské štáty budú spolupracovať s cieľom uľahčiť účinnejšiu ochranu práv a záujmov obeť v trestnom konaní, či už v podobe sietí, priamo spojených so súdnym systémom, alebo prostredníctvom podpory európskym sieťam, ktoré sa zaoberajú problémami obeť.
2. Členské štáty zaistia, aby orgány pracujúce s obeťami alebo poskytujúce podporu spolupracovali s cieľom zaistiť koordinovanú odpoveď obeťam a minimalizovali negatívne dopady trestného činu, riziká sekundárnej a opakovanej viktimácie a záťaž obeť v dôsledku kontaktu s orgánmi činnými v trestnom konaní.

Kapitola 7

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

Článok 26

Transpozícia

1. Členské štáty uvedú do účinnosti zákony, iné právne predpisy a správne opatrenia potrebné na dosiahnutie súladu s touto smernicou najneskôr do [dvoch rokov od jej prijatia].
2. Členské štáty oznámia Komisii znenia ustanovení vnútroštátnych právnych predpisov, ktoré prijímú v oblasti pôsobnosti tejto smernice a tabuľku zhody medzi uvedenými ustanoveniami a touto smernicou.
3. Členské štáty uvedú priamo v prijatých ustanoveniach alebo pri ich úradnom uverejnení odkaz na túto smernicu. Podrobnosti o odkaze upravia členské štáty.

Článok 27

Poskytovanie údajov a štatistík

Členské štáty poskytnú Európskej komisii relevantné údaje týkajúce sa uplatňovania vnútroštátnych postupov na ochranu obeť trestných činov najneskôr do [dvoch rokov od jej prijatia].

Článok 28
Nahradenie

Týmto sa vo vzťahu k členským štátom, ktoré sa zúčastňujú na prijímaní tejto smernice, nahrádza rámcové rozhodnutie 2001/220/SVV bez toho, aby boli dotknuté povinnosti členských štátov týkajúce sa lehoty na transpozíciu rámcového rozhodnutia do vnútroštátneho práva.

Vo vzťahu k členským štátom, ktoré sa zúčastňujú na prijímaní tejto smernice, sa odkazy na rámcové rozhodnutie považujú za odkazy na túto smernicu.

Článok 29
Nadobudnutie účinnosti

Táto smernica nadobúda účinnosť dvadsiatym dňom po jej uverejnení v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

Článok 30
Adresáti

Táto smernica je určená členským štátom v súlade so zmluvami.

V Bruseli

Za Európsky parlament
predseda

Za Radu
predseda